

L'OBSERVATORI
CRES-IEA

CONDICIONS LABORALS

Centre de Recerca Sociològica
Institut d'Estudis Andorrans

<u>5.-CONDICIONS LABORALS</u>	3
<u>5.1.- EN GENERAL, CONSIDERA QUE LES CONDICIONS DE TREBALL A ANDORRA SÓN BONES O DOLENTES?</u>	3
<u>5.2.- I EN RELACIÓ ALS PAÏSOS DE LA UNIÓ EUROPEA, CREU QUE LES CONDICIONS DE TREBALL A ANDORRA SÓN MILLORS, IGUALS O PITJORS?</u>	4
<u>5.3.- SAP QUE ACTUALMENT S'ESTÀ REFORMANT EL REGLAMENT (LLEI) LABORAL A ANDORRA?</u>	5
<u>5.4.- EN RELACIÓ ALS SEGÜENTS ASPECTES, COM QUALIFICARIA LA SITUACIÓ DELS TREBALLADORS A ANDORRA?</u>	5
<u>5.4.1 Salaris</u>	6
<u>5.4.2 Festius</u>	6
<u>5.4.3 Jornada laboral</u>	7
<u>5.4.4 Condicions d'higiene i seguretat en el treball</u>	7
<u>5.4.5 Mecanismes de defensa dels drets dels treballadors</u>	8
<u>5.5.- EN RELACIÓ A AQUESTS ASPECTES DEL SEU TREBALL, COM SE SENT VOSTÈ: MOLT, BASTANT, POC O GENS SATISFET? (NOMÉS ALS ENQUESTATS QUE TREBALLEN N=565)</u>	9
<u>5.5.1 Salaris</u>	9
<u>5.5.2 Dies festius</u>	10
<u>5.5.3 Jornada laboral</u>	11
<u>5.5.4 Condicions d'higiene i seguretat en el treball</u>	12
<u>5.5.5 Mecanismes de defensa dels drets del treballador</u>	12
<u>5.6.- DINS DEL SEU SECTOR, CREU QUE ES CANVIA DE FEINA MOLT SOVINT, BASTANT SOVINT, POC O GENS?</u>	13
<u>5.7.- QUIN CREU QUE ÉS EL FACTOR MÉS DETERMINANT PEL QUAL ES CANVIA DE FEINA? (ALS QUE HAN DIT MOLT O BASTANT) N=237</u>	14
<u>5.8.- QUIN CREU QUE ÉS EL FACTOR MÉS DETERMINANT PEL QUAL NO ES CANVIA DE FEINA? (ALS QUE HAN DIT POC O GENS) N= 316</u>	15
<u>5.9.- VOSTÈ TÉ MÉS D'UN LLOC DE TREBALL?</u>	16
<u>5.10.- QUANTES HORES A LA SETMANA TREBALLA?</u>	17
<u>5.11.- LES HORES EXTRES QUE FA SÓN REMUNERADES?</u>	18
<u>5.12.- QUANTS DIES FESTIUS TÉ A LA SETMANA?</u>	19
<u>5.13.- QUANTS CAPS DE SETMANA DE FESTA TÉ AL MES?</u>	21
<u>5.14.- LA SEVA PARELLA TREBALLA FORA DE CASA?</u>	22
<u>5.15.- COINCIDEIXEN ELS SEUS DIES DE FESTA SETMANAL AMB ELS DE LA SEVA PARELLA?</u>	22
<u>5.16.- COINCIDEIXEN LES DATES DE LES SEVES VACANCES AMB LES DE LA SEVA PARELLA?</u>	23
<u>5.17.- COINCIDEIXEN LES DATES DE LES SEVES VACANCES DINS DEL PERÍODE DE LES VACANCES DEL SEU FILL (VACANCES ESCOLARS)? (N=264)</u>	23

5.-CONDICIONS LABORALS

5.1.- En general, considera que les condicions de treball a Andorra són bones o dolentes?

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Bones	420	56.1	57.2
Regulars	197	26.3	26.8
Dolentes	118	15.7	16.0
Ns/nc	14	1.9	
Total	749	100.0	100.0

A l'hora de valorar les condicions de treball a Andorra, la major part de les persones enquestades les considera bones (56%), mentre que el 26 % les qualifica de regulars i el 16 % de dolentes. Analitzant les respostes a aquesta pregunta (només de les persones que han respost) en relació de les variables sociodemogràfiques de la població no es constaten diferències significatives entre homes i dones, entre els grups d'edat o nacionalitats. Agrupant el nivell d'estudis, es pot establir una relació significativa, ja que els que tenen nivells més alts tenen major proporció dels que consideren les condicions dolentes (el 21 % dels que tenen estudis universitaris les consideren dolentes pel 11 % dels que tenen estudis primaris o inferiors); i en funció dels sectors destaca que les persones ocupades en el sector administració (22 %) i serveis (20 %) tenen una major proporció dels que pensen que són dolentes respecte els altres sectors.

Aquesta circumstància, que en principi pot semblar paradoxal, pot explicar-se pel fet que siguin les persones amb majors credencials educatives aquelles que tinguin unes expectatives més altes, i per tant un risc de frustració potencial també més alt, la qual cosa faria que desenvolupessin un major esperit crític. D'altra banda, aquesta opinió també pot ser deguda a la tinença d'una percepció determinada, potser relacionada amb la seva pròpia experiència laboral, o amb experiències observades en el seu entorn proper. En qualsevol cas, però, resulta notori constatar un grau significatiu de descontentament i insatisfacció en les persones que, per currículum, estarien en condicions de desenvolupar precisament els llocs de treball més qualificats.

5.2.- I en relació als països de la Unió Europea, creu que les condicions de treball a Andorra són millors, iguals o pitjors?

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Millors	175	23.4	26.9
Iguals	249	33.2	38.2
Pitjors	227	30.3	34.9
Ns/nc	98	13.0	
Total	749	100.0	100.0

El 13 % dels enquestats no s'han definit en aquesta qüestió (hi ha més proporció de dones que no han respost, també dels majors de 55 anys i dels que tenen menor nivell d'estudis). Tenint en compte només les persones que han respost, s'observa que l'opinió de les persones enquestades sobre les condicions laborals d'Andorra respecte les condicions dels altres països de la Unió Europea està bastant dividida: el 38 % pensen que són iguals, el 35 % pensen que són pitjors i el 27 % pensen que són millors.

Les diferències entre homes i dones no són significatives. En relació a l'edat, els grups més joves tenen major proporció dels que pensen que les condicions són millors (va disminuint al passar als grups de més edat, del 44 % dels més joves al 23 % dels més grans, mentre que augmenta la proporció dels que pensen que són iguals al passar dels joves als més grans). També es destaca que són més crítics els que tenen nivells d'estudis i d'ocupació més alts (el 39 % dels universitaris i el 48 % dels directius, propietaris i comandaments intermedis, pensen que les condicions són pitjors), així com les persones ocupades en el sector industrial i garatges (47 %), comerç (48 %), bancs (43 %), professions liberals (42 %) i en l'Administració pública (40 %). De bell nou, aquesta dada ens remet a la hipòtesi de diagnosi emesa en línies anteriors.

5.3.- Sap que actualment s'està reformant el reglament (lleï) laboral a Andorra?

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Sí	451	60.3	60.7
No	292	38.9	39.3
Ns/nc	6	.8	
Total	749	100.0	100.0

La majoria de la població (60 %) té coneixement de que s'està reformant el reglament laboral a Andorra, si bé un 39 % no ho sabia. S'observa un major percentatge dels que ho saben entre els homes (67 %), els grups d'edat entre 25 i 39 anys (63 %) i de 40 a 54 anys (66%), les persones de nacionalitat andorrana (69 %) i espanyola (63 %), els que tenen estudis de formació professional (65 %) i universitaris (79 %) , els directius, propietaris i comandaments intermedis, professionals i tècnics i el personal administratiu (entre el 79% i el 75 %), i els ocupats en professions liberals, bancs, Administració pública i en el sector industrial i garatges.

5.4.- En relació als següents aspectes, com qualificaria la situació dels treballadors a Andorra?

	Bona	Regular	Dolenta	Ns/nc
Salari	37.7%	25.3%	33.5%	3.5%
Festius	42.7%	17.6%	35.1%	4.6%
Jornada Laboral	52.2%	17.6%	25.7%	4.5%
Condicions d'higiene i seguretat en el treball	51.2%	20.9%	17.6%	10.3%
Mecanismes de defensa dels dret del treballador	18.8%	21.1%	46.5%	13.5%

En els diferents aspectes que s'ha demanat valorar sobre la situació dels treballadors, destaca una percepció més negativa respecte els mecanismes de defensa dels treballadors (possiblement en la línia de considerar que hi ha una certa indefensió d'aquests –bé per l'absència de sindicats, o la precarietat contractual, etc. –), mentre que la jornada laboral –així com les condicions d'higiene i seguretat en el treball– es consideren majoritàriament bones. En relació als festius també hi ha major proporció que considera que la situació dels treballadors és bona. Tornant a la jornada laboral, però, es dona una certa bipolarització, ja que la quarta part dels enquestats la judiquen com dolenta. Al seu torn, i pel que fa als salaris, l'opinió està bastant dividida entre les tres respostes, si bé hi ha un major percentatge dels que opinen que la situació és bona.

5.4.1 Salaris

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Bona	283	37.7	39.1
Regular	189	25.3	26.2
Dolenta	251	33.5	34.7
Ns/nc	26	3.5	
Total	749	100.0	100.0

Considerant les persones que han respost aquesta qüestió, s'observa que el 39,1 % dels enquestats considera que la situació dels treballadors en relació als salaris és bona, pel 34,7 % que la qualifica de dolenta i el 26,2 % de regular. Les persones entre 18 i 24 anys (61 %) i els majors de 55 anys (43 %) són els que la consideren bona en major proporció que els altres grups d'edat. En funció de l'ocupació, el grup dels directius, propietaris i comandaments intermedis (52 %), els no ocupats (jubilats, mestresses de casa, estudiants i altres) i els treballadors qualificats i semiqualicats de la indústria i construcció (42 %) consideren en un percentatge més alt que la situació en relació al salari és bona, i per sectors, els que treballen en indústria i garatges (58 %), professions liberals (52 % si bé el 44 % la considera dolenta), hoteleria i restauració (46 %) i en la construcció i annexos (44 %) també tenen major proporció dels que la consideren bona.

5.4.2 Festius

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Bona	320	42.7	44.8
Regular	132	17.6	18.4
Dolenta	263	35.1	36.8
Ns/nc	35	4.6	
Total	749	100.0	100.0

El 43 % dels enquestats pensa que la situació dels treballadors d'Andorra en relació als dies festius és bona, mentre que el 35 % pensa que és dolenta i el 17 % la considera regular. Entre les persones que han respost aquesta qüestió, les dones són més crítiques que els homes, ja que la majoria dels homes (51 %) consideren que la situació és bona (pel 38 % de les dones) mentre que les dones la consideren dolenta en major proporció (el 42 % de les dones pel 31 % dels homes), segurament perquè repercuteix en la valoració dels dies festius el fet que les dones han de compaginar el treball remunerat amb les tasques de l'àmbit domèstic. Per nacionalitat, els andorrans (46 %) i sobretot els portuguesos (63 %) són els que pensen en major proporció que la situació en relació als festius és bona, i per ocupacions destaquen els treballadors qualificats i semiqualicats de la indústria i la construcció (64 %) i el grup dels directius, propietaris, i

comandaments intermedis (47 %), a més dels jubilats (52 %) i estudiants (59%). Per sectors, els de construcció i annexos (70 %), el sector industrial i garatges (56 %) i professions liberals (50 %), són els que consideren bona la situació respecte els festius amb major percentatge.

5.4.3 Jornada laboral

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Bona	391	52.2	54.7
Regular	132	17.6	18.4
Dolenta	192	25.7	26.9
Ns/nc	34	4.5	
Total	749	100.0	100.0

La majoria de la població (52%) consideren que la situació dels treballadors en relació a la jornada laboral és bona, pel 26 % que la consideren dolenta i el 18 % regular.

Analitzant en funció de les diferents variables sociodemogràfiques (i sense comptar els Ns/nc) s'observa una relació significativa en funció del nivell d'estudis, ja que hi ha menys proporció dels que la consideren bona en els nivells més alts d'estudis (43 % dels universitaris). En funció de l'ocupació, destaquen els treballadors qualificats i semiqualicats de la indústria i la construcció (68 %) i els no qualificats (64 %) que consideren la situació bona amb major proporció, juntament amb els jubilats (68 %) i les mestresses de casa (61%). Per sectors les diferències no són significatives.

5.4.4 Condicions d'higiene i seguretat en el treball

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Bona	383	51.2	57.1
Regular	157	20.9	23.3
Dolenta	132	17.6	19.6
Ns/nc	77	10.3	
Total	749	100.0	100.0

Al demanar sobre les condicions d'higiene i seguretat en el treball, el 57,1 % de les persones que es defineixen sobre aquesta qüestió consideren que la situació és bona, el 23% regular i el 19 % dolenta. Al comparar en funció de les característiques sociodemogràfiques de les persones que han respost, destaca que hi ha menys homes

que la considerin bona (49 % pel 66 % de les dones), mentre que la consideren dolenta en major proporció que les dones (24% dels homes pel el 14 % de les dones); aquesta diferència es pot explicar perquè hi ha més homes que desenvolupen feines que requereixen majors mesures de seguretat. En funció de la nacionalitat destaca que els andorrans són els que menys la consideren bona (50 %), i segons el nivell d'estudis, disminueix el percentatge dels que la consideren bona al passar als nivells més alts d'estudis, alhora que augmenta el percentatge dels que la consideren dolenta. Comparant els diferents grups d'ocupació, els treballadors qualificats i semiqualicats del comerç, hoteleria i serveis personals (61 %), i els treballadors no qualificats (58 %), jubilats (67 %) i mestresses de casa (73 %) són els que consideren la situació bona en major proporció, mentre que els més crítics són els treballadors qualificats i semiqualicats de la indústria i la construcció (el 31 % considera que la situació és dolenta), i per sectors, els que la consideren dolenta en major proporció són els dels sector professions liberals (37 %), el sector construcció i annexos (34 %) i el sector d'organismes financers (29 %).

5.4.5 Mecanismes de defensa dels drets dels treballadors

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Bona	141	18.8	21.7
Regular	158	21.1	24.5
Dolenta	349	46.5	53.8
Ns/nc	101	13.5	
Total	749	100.0	100.0

En relació als mecanismes de defensa dels drets dels treballadors –i sense comptar el 13 % dels enquestats que no han respost (Ns/nc), entre els que destaquen les dones, els majors de 55 anys, els que tenen estudis primaris o inferiors, i els no ocupats–, la majoria de la població (54 %) considera que la situació és dolenta, pel 24 % que la considera regular i el 22 % que la qualifica de bona. La proporció dels que la consideren dolenta és menor entre els majors de 55 anys (només el 32 %) respecte els altres grups, i augmenta en els nivells d'estudis més alts (del 39 % dels que no tenen estudis fins el 65 % dels universitaris). En funció de l'ocupació, destaca que els no ocupats (sobretot els jubilats i mestresses de casa) són els que tenen menor proporció dels que consideren la situació dolenta, mentre que la resta dels grups estan per sobre de la mitjana del conjunt de la població, destacant el major percentatge del personal administratiu (70 %), els professionals i tècnics (62 %) i els directius, propietaris i comandaments intermedis (60 %). Per sectors, destaca el menor percentatge dels que la consideren dolenta en la hoteleria i restauració (33 %) i el sector indústria i garatges (36 %), a més dels no ocupats (33 %), mentre que la resta de sectors superen el 55 %, destacant l'Administració pública (73 %) entre els que la consideren dolenta.

5.5.- En relació a aquests aspectes del seu treball, com se sent vostè: molt, bastant, poc o gens satisfet? (Només als enquestats que treballen N=565)

	Molt	Bastant	Poc	Gens	Ns/nc
Salari	19.5%	52.5%	21.5%	3.7%	2.9%
Dies festius	25.3%	54.7%	13.4%	3.7%	3.0%
Jornada Laboral	24.5%	56.4%	13.1%	3.0%	3.0%
Condicions d'higiene i seguretat en el treball	31.3%	50.4%	10.9%	3.5%	3.9%
Mecanismes de defensa dels drets del treballador	13.2%	34.5%	22.8%	18.6%	10.9%

A l'hora de valorar els diferents aspectes de la seva feina, les persones enquestades es declaren majoritàriament satisfetes (entre el 74 % i el 85 % estan molt o bastant satisfets pel que fa al salari, dies festius, jornada laboral i condicions d'higiene i seguretat en el treball) excepte a l'hora de qualificar els mecanismes de defensa del treballador, en que es mostren molt dividits entre els satisfets i els que no estan satisfets. Ara bé, tot i que en general es

manté la valoració positiva entre els diferents grups, en funció del gènere, edat, nacionalitat, nivell d'estudis, ocupació i sector, hi ha diferents graus de satisfacció. A continuació es detallen les diferències significatives per cada un dels aspectes, agrupant per una banda els que estan molt i bastant satisfets, i per una altra part els que estan poc o gens satisfets. Cal tenir en compte que aquesta part del qüestionari només considera les respostes de les persones que estan ocupades (565 persones), el que suposa un increment en el marge d'error

5.5.1 Salari

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Molt o bastant	407	72.0	74.1
Poc o gens	142	25.1	25.9
Ns/nc	16	2.9	
Total	565	100.0	100.0

Al demanar a les persones que treballen sobre la satisfacció respecte el seu salari, el 72 % estan molt o bastant satisfetes, pel 25 % que estan poc o gens satisfetes. Entre les persones que han respost, i en funció de l'edat, aquesta satisfacció augmenta al passar del grup més jove als de més edat (del 56 % dels de 18 a 24 anys que estan satisfets, fins el 84 % dels majors de 55 anys) i, tot i que els enquestats de nacionalitat portuguesa tenen major percentatge de satisfacció no hi ha diferències significatives en funció de la

nacionalitat. L'explicació del diferencial de satisfacció per edats rau en que el jovent, en ser a l'inici de la seva etapa laboral, acostuma a cobrar quantitats substancialment menors a les que percebrà amb el pas del temps, i per tant acusa més aquesta condició.

En relació al nivell d'estudis tenen major percentatge de satisfacció les persones amb estudis universitaris (85 % estan molt o bastant satisfets pel 15,1 % que estan poc o gens satisfets), i, segons el grup d'ocupació, els directius, propietaris i comandaments intermedis (86 %) i els professionals i tècnics (83 %) tenen més proporció dels que estan molt o bastant satisfets que la resta de grups (els treballadors no qualificats són els que tenen menys proporció dels que estan molt o bastant satisfets, amb el 67 %). Segons els sectors, els ocupats en el sector d'organismes financers són els que estan més satisfets amb el salari (100 %), seguits del sector professions liberals (82 %) i comerç (78 %), mentre que els que tenen menys percentatge de satisfacció –tot i que els satisfets també superen els que no estan satisfets–, són els sector industrial i garatges (el 61 % està molt o bastant satisfets), l'Administració pública (64 %), i hoteleria i restauració (65 %).

En tots aquests casos de major satisfacció, es podria establir segurament una correlació entre la percepció subjectiva dels propis salaris i la quantitat objectiva que es percep, de manera que tots els responents més optimistes correspondrien sens dubte a segments ocupacionals que tenen remuneracions salarials més elevades.

5.5.2 Dies festius

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Molt o bastant	452	80.0	82.5
Poc o gens	96	17.0	17.5
Ns/hc	17	3.0	
Total	565	100.0	100.0

El 80 % de les persones enquestades estan molt o bastant satisfetes en relació als dies festius, mentre que el 17 % estan poc o gens satisfetes. En aquesta qüestió, entre els enquestats que han respost, les persones de nacionalitat andorrana són les que tenen més percentatge entre els que estan satisfets (91 %), així com les persones amb estudis universitaris (el 91 % estan molt o bastant satisfets). En funció de l'ocupació, destaca una major proporció dels que estan satisfets entre els professionals i tècnics (95 %), i el personal administratiu (89 %), mentre que els que tenen el menor percentatge de satisfacció pels dies festius són els treballadors del comerç, hoteleria i serveis personals (69 %) i els directius, propietaris i comandaments intermedis (73 %), tot i que en aquest grup hi ha una part important que no va respondre.

En aquest darrer cas, cal suposar que es nota l'efecte d'unes jornades que objectivament estan subjectes a una major flexibilitat d'horaris i dies, la qual repercuteix en la pròpia planificació que els treballadors/es d'aquests sectors fan del seu temps.

Per la seva banda, el 100 % dels ocupats en bancs i professions liberals que han respost es declaren molt o bastant satisfets, seguits del 91 % del sector construcció i annexos, mentre que els sectors hoteleria i restauració (54 %) i comerç (74 %) són els que tenen menor percentatge de satisfacció.

5.5.3 Jornada laboral

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Molt o bastant	457	80.9	83.4
Poc o gens	91	16.1	16.6
Ns/nc	17	3.0	
Total	565	100.0	100.0

En relació a la satisfacció per la jornada laboral, també la majoria dels que treballen (el 81 %) es declaren molt o bastant satisfets, mentre que el 16,1 % no està satisfet. Sense comptar els que no han respost, en funció de l'ocupació destaca la major satisfacció entre els professionals i tècnics (el 93 % està molt o bastant satisfets) i els treballadors no qualificats (90 %), i els que tenen menor percentatge de molt o bastant satisfets amb la jornada laboral són el grup dels directius, propietaris i comandaments intermedis (74 %) i els treballadors qualificats i semiqualicats de la indústria i la construcció (74 %). Pel que fa al sector, els més satisfets són els ocupats en professions liberals (100 %) i en bancs (91 %), mentre que els que tenen menor percentatge de molt o bastant satisfets són els ocupats en hoteleria i restauració (76%) i en construcció i annexos (79 %).

Un cop més, el diferencial de satisfaccions ens pot ser un bon indicador de la situació objectiva de la jornada laboral en cadascun d'aquests sectors i per a cadascun dels grups esmentats.

5.5.4 Condicions d'higiene i seguretat en el treball

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Molt o bastant	462	81.8	85.0
Poc o gens	81	14.3	15.0
Ns/nc	22	3.9	
Total	565	100.0	100.0

El 82 % de les persones enquestades estan molt o bastant satisfetes amb les condicions d'higiene i seguretat en el seu treball, pel 14 % que estan poc o gens satisfetes. En aquest aspecte (sense comptar les persones que no han respost) els homes tenen major percentatge que les dones entre els que estan poc o gens satisfets (el 21 % dels homes, pel 7 % de les dones), segurament perquè realitzen amb major freqüència feines amb més risc de patir accidents laborals (sobretot les relacionades amb la construcció). En funció de l'ocupació, estan poc o gens satisfets amb major proporció els treballadors qualificats i semiqualicats de la indústria i construcció (30 %) i els treballadors no qualificats (17%), i també destaca la construcció i annexos com el sector amb més percentatge de poc o gens satisfets (36 %). Val a dir que aquests són uns sectors on el risc d'accidentalitat laboral, com és sabut, és prou més alt que la mitjana.

5.5.5 Mecanismes de defensa dels drets del treballador

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Molt o bastant	269	47.6	53.5
Poc o gens	234	41.5	46.5
Ns/nc	61	10.9	
Total	564	100.0	100.0

Pel que fa a la satisfacció respecte els mecanismes de defensa dels drets dels treballadors, destaca que hi ha menys satisfacció que respecte les altres qüestions (sense comptar l'11 % que no ha respost): el 54 % dels treballadors que han respost declaren que estan satisfets, enfront el 47 % que no estan satisfets. La majoria dels homes (52 %) estan poc satisfets respecte els mecanismes de defensa dels drets dels treballadors, mentre que les dones tenen menor percentatge (el 39%) entre les que se senten poc satisfetes.

Respecte l'ocupació els que estan menys satisfets són els treballadors qualificats i semiqualicats de la indústria i la construcció (el 60 % estan poc o gens satisfets) i els treballadors no qualificats (50 %), i per sectors, destaca que estan poc satisfets el 61%

dels ocupats en el sector construcció i annexes, i el 53 % dels ocupats en l'Administració pública. Cal dir que aquests sectors, històricament, han estat sempre els més proclius a dotar-se de representació sindical i de negociació col·lectiva, sobretot a la indústria.

5.6.- Dins del seu sector, creu que es canvia de feina molt sovint, bastant sovint, poc o gens?

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Molt	103	18.2	18.6
Bastant	135	23.9	24.4
Poc	227	40.1	41.0
Gens	89	15.7	16.0
Ns/nc	12	2.1	
Total	566	100.0	100.0

La percepció que tenen les persones que treballen sobre la mobilitat laboral en el seu sector d'ocupació, està dividida entre el 42 % que considera que es canvia molt o bastant sovint de feina, i el 56 % que pensa que es canvia poc o gens. Analitzant les respostes dels enquestats que han respost, la percepció de que es canvia molt o bastant és més alta entre les persones amb estudis primaris o inferiors (53 %) mentre que disminueix al passar a nivells superiors d'estudis (el 45 % dels que tenen estudis secundaris o FP i el 28 % dels que tenen estudis universitaris), degut a que en general les persones amb nivells més alts d'estudis ocupen treballs més qualificats i més estables (menor rotació). En aquest sentit, també s'observa que les persones de nacionalitat andorrana creuen en menor proporció (el 33 %) que la resta de nacionalitats que es canvia molt o bastant sovint de feina (ocupen llocs de treball en sectors que, en principi, tenen més estabilitat). En funció de l'ocupació, els que pensen que es canvia molt o bastant amb un percentatge més petit són els professionals i tècnics (17%) i el personal administratiu (29 %), i per sectors, els ocupats en organismes financers (19 %), Administració pública (22 %), professions liberals (25 %) i en el sector industrial i garatges (28 %), que són sectors en els que, en principi, hi ha menys rotació, mentre que en el sector hoteleria i restauració, el 75 % considera que es canvia molt de feina, igual que el 56 % dels que treballen en el comerç i el 52 % dels ocupats en el sector construcció i annexes.

	Sector								Total
	Sector industrial i garatges	Construcció i annexes	Comerç	Hoteleria i restauració	Altres serveis	Organismes financers i assegurances	Professions liberals	Administració pública	
Molt o bastant	7 28.0%	38 52.1%	53 56.4%	44 74.6%	57 42.9%	7 19.4%	6 25.0%	24 22.2%	236 42.8%
Poc o gens	18 72.0%	35 47.9%	41 43.6%	15 25.4%	76 57.1%	29 80.6%	18 75.0%	84 77.8%	316 57.2%
Total	25 100.0%	73 100.0%	94 100.0%	59 100.0%	133 100.0%	36 100.0%	24 100.0%	108 100.0%	552 100.0%

5.7.- Quin creu que és el factor més determinant pel qual es canvia de feina? (als que han dit molt o bastant) N=237

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Salari	130	54.9	59.1
Jornada laboral extensa o pocs dies festius	30	12.7	13.4
Ambient laboral	15	6.3	6.7
Moltes oportunitats de trobar una altra feina	30	12.7	13.4
Inestabilitat, inseguretat de la feina	5	2.1	2.3
Altres	11	4.6	5.0
Ns/nc	16	6.7	
Total	237	100.0	100.0

Més de la meitat de les persones (el 55 %) que pensen que es canvia molt o bastant sovint de feina en el seu sector, creuen que la causa principal és pels salaris. El 13 % considera que el factor més determinant és la jornada laboral extensa o els pocs dies festius (que en molts casos són incompatibles amb la vida familiar), i un altre 13 % considera que els canvis freqüents de feina són deguts a que hi ha moltes oportunitats de trobar-ne una altra (a Andorra hi ha abundant oferta de llocs de treball i això facilitaria la mobilitat). En menor mesura es considera que l'ambient laboral és el motiu que desencadenaria els canvis de feina (el 6 % de les persones enquestades).

A l'hora d'explicar aquest motiu (i sense comptar els Ns/nc) s'observen diferències significatives entre homes i dones: hi ha més proporció de dones que creuen que el factor per canviar de feina és la jornada laboral extensa o els pocs dies festius (el 18 % de les dones, pel 10 % dels homes) o l'ambient laboral (el 9 % de les dones pel 5 % dels homes), mentre que els homes superen les dones que creuen que la causa és les oportunitats de trobar una altra feina (el 18,3 % dels homes pel 7 % de les dones). En relació al nivell d'estudis, destaca que els que tenen estudis primaris creuen amb major proporció que el motiu pel que es canvia de feina és la jornada laboral extensa (el 20,5 % pel 5,4 % dels que tenen estudis universitaris), mentre que els que tenen estudis

universitaris creuen que és per l'ambient laboral en un percentatge superior als altres grups.

Segons l'ocupació, destaca que els treballadors no qualificats, i el grup dels qualificats i semiqualicats de la indústria i construcció, creuen en major proporció que es canvia molt de feina pel salari, mentre que els treballadors del comerç i hoteleria creuen en un percentatge superior a la resta de grups que el motiu és la jornada laboral extensa o els pocs dies festius (el 23 % dóna aquest motiu); això es relaciona amb el fet que són llocs de treball directament relacionats amb el turisme, en els que es treballa més hores i especialment en festius i sembla que és un dels motius que pot afavorir una major rotació laboral. Aquesta relació es constata també al comparar les respostes per sector d'ocupació, ja que les persones que treballen en la construcció i annexes, o en serveis, mostren percentatges superiors a la resta de sectors entre els que creuen que el motiu per canviar molt o bastant de feina és el salari, mentre que el sector hoteleria i restauració són els que més creuen que es canvia de feina per la jornada laboral extensa i els pocs dies festius de que disposen (amb un percentatge similar als que creuen que el motiu principal és el salari). En el sector comerç destaca com a segon motiu pel que creuen que es canvia molt de feina (després del salari), el fet que hi hagi moltes oportunitats de trobar una altra feina.

5.8.- Quin creu que és el factor més determinant pel qual no es canvia de feina? (als que han dit poc o gens) N= 316

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Salari	78	24.7	26.1
Jornada laboral o festius	49	15.5	16.3
Ambient laboral	92	29.1	30.5
Poques oportunitat de trobar una altra feina	41	13.0	13.8
Seguretat del lloc de treball	23	7.3	7.6
Altres	17	5.4	5.7
Ns/Nc	16	5.0	
Total	316	100.0	100.0

Entre les persones enquestades que consideren que es canvia poc sovint de feina, destaca que hi ha més percentatge entre les que consideren com a factor més determinant l'ambient laboral (el 29%), seguit del 25% que considera que en el seu sector no es canvia gaire de feina pels salaris. El 16 % creuen que no es canvia de feina per la jornada laboral favorable o pels dies festius que tenen en el seu sector, i el 13 % perquè creuen que hi ha poques oportunitats de trobar una altra feina (almenys amb millors condicions). També hi ha un 7% que valoren la seguretat del lloc de treball com a factor que explicaria que es canviï poc de feina.

Entre les persones que han respost no hi ha diferències significatives entre les respostes de homes i dones, però en funció del nivell d'estudis s'observa que les persones que tenen estudis primaris creuen en major proporció que el motiu per canviar poc de feina és l'ambient laboral (el 37,5 %, pel 28 % dels que tenen estudis secundaris i el 29 % dels que tenen estudis universitaris) o la jornada laboral i festius (el 26 % dels que tenen estudis primaris pel 8 % dels que tenen estudis universitaris), mentre que els que tenen nivell d'estudis més alts tenen major proporció dels que creuen que el factor pel qual no es canvia de feina és el salari (el 28 % dels que tenen estudis secundaris i el 26 % dels universitaris, pel 21 % dels que tenen estudis primaris) o la seguretat del lloc de treball.

En relació a l'ocupació, destaca que el grup dels directius, propietaris i comandaments intermedis i els treballadors qualificats i semiqualicats de la indústria i la construcció tenen major percentatge entre els que creuen que no es canvia gaire pel salari, mentre que els treballadors no qualificats i els treballadors del comerç, hoteleria i serveis personals tenen major proporció dels que creuen que no es canvia gaire per l'ambient laboral i per la jornada laboral i festius. Segons el sector, s'observa que les persones que treballen en el sector construcció i annexes junt al sector industrial i garatges, i en el sector financer, tenen més proporció dels que creuen que es canvia poc de feina pel salari, mentre que els treballadors del sector comerç i serveis destaquen com a motiu per canviar poc de feina l'ambient laboral. Entre les persones ocupades en l'Administració i en els organismes financers, també hi ha més proporció que en la resta de sectors dels que consideren com a motiu per canviar poc de feina la seguretat del lloc de treball. Les persones que treballen en el sector professions liberals creuen en major proporció que la resta de sectors que el motiu per canviar poc de feina és que hi ha poques oportunitats de trobar una altra feina (dins el seu sector d'activitat).

5.9.- Vostè té més d'un lloc de treball?

Vostè té més d'un lloc de treball (té més d'una feina remunerada?)

	Casos	Percentatge	Percentatge vàlid
Sí	63	8,4	11,2
No	500	66,8	88,8
Total	563	75,2	100,0
No treballen	186	24,8	
Total	749	100,0	

L'11% dels enquestats que treballen afirmen que treballen en més d'una feina remunerada al mateix temps. El 30% de les persones que tenen feines poc qualificades afirmen que treballen en dos feines remunerades, mentre que les altres categories

d'ocupacions la xifra està al voltant del 10%. Relacionada amb aquesta dada trobem que el 18% dels que tenen estudis primaris treballen en dues feines, per només el 9% dels universitaris. Pel que fa a les àrees d'activitat, el 17% de les persones que treballen al sector industrial i garatges i el 17% que treballen a altres serveis (un dels exemples significatius són els serveis de neteja) tenen dos feines remunerades. Els altres sectors es troben al voltant del 9% (els sectors de l'hoteleria i restauració i el de comerç també).

Per nacionalitats, sí trobem que els andorrans són els que menys treballen en dues feines (un 7%), mentre que a l'altra banda trobem els portuguesos (amb un 18%).

Per una altra part, no hi ha una diferència clara en relació al sexe dels enquestats.

5.10.- *Quantes hores a la setmana treballa?*

	Menys de 40 hores setmanals	40 hores setmanals	41 a 50 hores setmanals	Més de 50 hores setmanals
Sector industrial i garatges	18,2%	39,4%	21,2%	21,2%
Construcció i annexes	2,0%	45,1%	39,2%	13,7%
Comerç	7,9%	55,9%	28,3%	7,9%
Hoteleria i restauració	4,0%	37,3%	34,7%	24,0%
Altres serveis	22,4%	51,4%	18,0%	8,2%
Organismes financers i	12,8%	61,7%	21,3%	4,3%
Professions liberals	9,7%	61,3%	16,1%	12,9%
Administració pública	30,4%	56,1%	12,8%	,7%

Podem veure que més del 61% dels enquestats que treballen a l'hoteleria declaren que treballen més de 40 hores. A continuació tenim els treballadors de la construcció i annexos (un 53%) i el sector industrial (un 42%), mentre que el 25% de sector financer i el 14% de l'administració declaren que fan més de 40 hores setmanals.

Per una altra banda, l'administració (30%), el sector "altres serveis" i el sector industrial i garatges són els que tenen més proporció d'assalariats que treballen menys de les 40 hores estipulades (la major part segurament a Mitja jornada o jornada reduïda)

	Menys de 40 hores setmanals	40 hores setmanals	41 a 50 hores setmanals	Més de 50 hores setmanals
Directius, propietaris i comandaments intermedis	4,0%	34,7%	30,7%	30,7%
Professionals, tècnics i similars	28,6%	55,2%	11,4%	4,8%
Personal administratiu i similars	20,3%	64,3%	14,0%	1,4%
Treballadors dels comerç, hosteleria i serveis	13,2%	45,6%	30,4%	10,8%
Treballadors de la indústria, construcció i serveis	2,9%	47,1%	37,1%	12,9%
Treballadors no qualificats	28,8%	61,2%	8,8%	1,3%

En relació a l'agrupació per ocupacions, es pot veure com es complementa amb el de sectors. És de destacar l'alt percentatge de "no qualificats" (un 28%) que treballen menys de les 40 hores setmanals (en molts casos dones que fan jornades reduïdes com a estratègia per poder combinar-se millor amb la seva vida familiar). Els professionals, tècnics i similars també tenen un 28% de persones que treballen menys de 40 hores i el 20% del personal administratiu i similars.

A l'altra banda trobem que el 61% dels propietaris, directius i càrrecs intermedis treballen més de 40 hores (aquestes hores normalment són inherents al seu càrrec). El 41% dels treballadors del comerç, hosteleria i serveis i el 51% dels treballadors de la indústria i la construcció treballen més de les 40 hores estipulades.

Per sexe hi ha una divisió molt clara: el 76% dels que treballen menys de 40 hores són dones i al contrari, el 79% dels que treballen més de 50 hores són homes. Aquesta és una de les conseqüències de la "doble feina femenina" (que continua assumint molt dels treballs a casa), que fa que plantegi com una de les estratègies per poder assumir millor aquesta "doble feina", la búsqueda de treball a jornada reduïda, encara que sigui poc qualificat.

5.11.- Les hores extres que fa són remunerades?

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Sí	135	23,9	23,9
No	88	15,5	15,5
Nc	343	60,6	60,6
Total	567	100,0	100,0

Malgrat el gran percentatge de no resposta, que fa que els resultats no es puguin extrapolar a la resta de la població d'una manera fiable, sí podem avançar aquests resultats:

Podem trobar que per sectors, el 80% dels que treballen al sector industrial i garatges i el 76% dels que treballen a la construcció i annexos afirmen que els hi paguen les hores extres. A continuació venen els que treballen als "altres serveis" (77%) i al comerç (un

60%). Només el 26% dels que treballen al sector hotelier i el 20% dels que treballen al sector financer declaren que les hores extres treballades són remunerades.

Per ocupacions, només el 19% dels directius i comandaments intermedis declaren que els hi paguen les hores extres. A continuació tenim als administratius (un 37%) i amb molt més percentatge d'hores pagades tenim els professionals i tècnics (65%), el sector del comerç i hoteleria (un 69%) i per finalitzar als treballadors no qualificats (amb un 88%).

Encara que sigui significatiu, en relació al sexe dels enquestats, trobem que hi ha una lleugera majoria d'homes que cobren les hores extres, un 64% dels homes per un 53% de les dones.

En relació als estudis, sí hem trobat significatiu que quant més estudis, menys hores es cobren (un 71% dels que tenen estudis primaris afirmen que cobren les hores, mentre que només el 35% del universitaris les cobren).

5.12.- Quants dies festius té a la setmana?

	Freqüència	Prcentage vàlid
cap	15	2.6
1 dia	84	14.8
1 dia i mig	66	11.6
2 dies	387	68.5
més de 2 dies	14	2.5
Total	565	100.0

El 71 % de les persones enquestades que treballen, tenen dos dies de festa a la setmana o més de dos dies (agrupant el 68 % que té dos dies i el 2 % que té més de dos dies), el 17% té un dia de festa setmanal o cap (agrupant les persones que tenen un dia i les que no en tenen cap) i un 11% tenen un dia i mig de festa a la setmana.

Analitzant les respostes per de les diferents variables sociodemogràfiques, s'observa una relació en funció de la nacionalitat: les persones de nacionalitat portuguesa i del grup d'altres nacionalitats tenen més proporció que les persones de nacionalitat andorrana i espanyola entre els que tenen menys dies de festa (un dia a la setmana o cap); i en funció de l'ocupació destaca el grup dels propietaris i directius (amb el 37 %) i els treballadors del comerç, hoteleria i restauració (el 28 %) com les categories que declaren amb major percentatge que tenen només un dia (o cap) de festa, mentre que els professionals i tècnics (96 %), el personal administratiu (81 %) i els treballadors qualificats i semiqualicats de la indústria i la construcció (77 %) tenen amb major proporció dos (o més) dies de festa a la setmana. Per sectors, l'hoteleria i restauració (51 %) i el comerç (29 %) són els que tenen menys dies de festa (un dia a la setmana o cap), mentre que les persones que treballen en l'Administració pública (94 %), professions

Tercer trimestre del 2002

liberals (96 %) i en el sector construcció i annexes (77 %) són els que tenen amb major proporció dos o més dies de festa a la setmana.

5.13.- Quants caps de setmana de festa té al mes?

	Freqüència	Percentatge vàlid
cap	98	17.3
1 cap de setmana	28	5.0
2 caps de setmana o tots els diumenges	75	13.3
3 caps de setmana	15	2.6
tots	349	61.8
Total	564	100.0

Al demanar sobre els caps de setmana que tenen festa, la major part de les persones que treballen (el 64 %) fa festa tots els caps de setmana o gairebé tots (agrupant en aquesta categoria les persones que han respost que tenen tres caps de setmana al mes), mentre que un 17 % no fa festa mai en cap de setmana. El 5 % té festa un cap de setmana al mes (en aquesta categoria s'inclou els que fan festa tots els diumenges a la tarda), i el 13 % té festa dos caps de setmana al mes (incloent els que tenen festa tots els diumenges).

Segons la nacionalitat, destaca que les persones de nacionalitat andorrana tenen més percentatge entre els que tenen festa tots els caps de setmana (o tres caps de setmana al mes): els 71 % dels andorrans, pel 63 % dels espanyols, el 57 % dels portuguesos i el 50 % de la resta de nacionalitats. Al comparar els diferents grups d'ocupació destaca que els treballadors del comerç, hoteleria i serveis (38 %), i els propietaris i gerents (37 %) són els que amb més proporció no tenen festa mai en cap de setmana, mentre que els professionals i tècnics (83 %), els treballadors qualificats i semiqualicats de la indústria i la construcció (79%) i el personal administratiu (78 %) són els que més tenen festa tots els caps de setmana. Per sectors el 64 % dels ocupats en hoteleria i restauració, i el 33 % dels que treballen en el sector comerç, són els que destaquen per no tenir mai festa en cap de setmana (són els sectors relacionats directament amb el turisme i que tenen més volum de feina els dies festius), mentre que els sectors de professions liberals (96 %), organismes financers (89 %), construcció i annexes (88 %), i Administració pública (71 %) són els que amb major proporció tenen festa tots o gairebé tots els caps de setmana.

5.14.- La seva parella treballa fora de casa?

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Sí	376	72.0	90.2
No	41	7.9	9.8
Nc	105	20.1	
Total	522	100.0	100.0

Aquesta pregunta només s'ha formulat a les persones que treballen i que estan casades o tenen una parella de fet (N=522). Serveix com a pregunta filtre per les dues preguntes següents, que només s'han realitzat a les persones que la seva parella treballa (N=376).

5.15.- Coincideixen els seus dies de festa setmanal amb els de la seva parella?

	Freqüència	Percentatge vàlid
Sempre o quasi sempre	244	64.7
Alguns dies	58	15.5
Mai o quasi mai	75	19.8
Total	377	100.0

En el 65 % dels casos en que treballen els dos membres de la parella, coincideixen sempre o gairebé sempre els respectius dies de festa, mentre que en el 20 % dels casos pràcticament no coincideixen mai. El 15 % restant, normalment coincideixen alguns dies (una part) dels seus dies de festa setmanal.

Les persones de nacionalitat andorrana tenen major proporció (72 %) que la resta de nacionalitats de casos en que coincideixen sempre amb els dies festius de la seva parella, i alhora tenen menor percentatge entre els que no coincideixen mai (el 13 % dels andorrans, pel 21 % dels espanyols, el 28 % dels portuguesos i el 33 % de les altres nacionalitats no coincideixen mai), segurament per les diferències en les ocupacions en funció de la nacionalitat; Si bé aquesta qüestió depèn també de l'ocupació i el sector en que treballa la parella de la persona enquestada, s'observa una relació significativa en funció de l'ocupació: el grup dels propietaris, directius i comandaments intermedis (83,3 %), els professionals i tècnics (75 %) i els treballadors no qualificats (75 %) són els que amb major percentatge coincideixen els dies de festa amb els de la seva parella, mentre que els treballadors del comerç, hotelaria i serveis personals són els que menys coincideixen (el 46% coincideixen sempre, pel 35 % que no coincideixen mai). Segons els sectors destaca que les persones que treballen en la construcció i annexos, en el sector industrial i garatges, en professions liberals i serveis, són les que tenen més percentatge de coincidència dels dies festius amb la seva parella (entre el 70 i el 80 %),

mentre que en els sectors comerç, hoteleria i restauració només la meitat dels casos coincideixen sempre els dies de festa amb els festius de la parella (aproximadament el 30 % no coincideixen mai).

5.16.- Coincideixen les dates de les seves vacances amb les de la seva parella?

	Freqüència	Percentatge	Percentatge vàlid
Sí	272	72.1	73.1
Només una part	65	17.3	17.5
No	35	9.3	9.4
Nc	5	1.3	
Total	377	100.0	100.0

El 72% de les persones diuen que les seves vacances coincideixen amb les vacances de la parella, el 17 % coincideixen una part i el 9 % no coincideix mai.

En aquesta qüestió, també s'observen diferències significatives en funció de l'ocupació: els propietaris i directius (90 %), els treballadors no qualificats (86 %) i els qualificats i semiqualicats de la indústria i la construcció (83 %), junt als professionals i tècnics (80 %) són els grups que més percentatge tenen entre els que coincideixen amb les vacances de la seva parella, mentre que els treballadors del comerç, hoteleria i serveis personals són els que menys coincideixen (el 58 % coincideix sempre amb les vacances de la seva parella, pel 26 % que coincideix només en part i el 16 % que no coincideix mai). En relació al sector, les persones ocupades en el sector professions liberals, construcció i annexes, i en els organismes financers són les que tenen més proporció dels que coincideixen amb les vacances de la parella (entre el 79 % i el 89 %), mentre que les persones ocupades en el comerç, hoteleria i restauració són els que menys percentatge tenen de coincidència de les vacances amb la parella (el 63 % i el 66 % aproximadament coincideixen sempre), alhora que tenen més proporció que en la resta de sectors entre els que no coincideixen mai.

5.17.- Coincideixen les dates de les seves vacances dins del període de les vacances del seu fill (vacances escolars)? (N=264)

	Freqüència	Percentatge vàlid
Sí	151	57.3
Només una part	75	28.4
No	38	14.3
Total	264	100.0

Aquesta pregunta només s'ha realitzat a les persones enquestades que tenen fills en edat escolar (menors de 16 anys). En el 57 % dels casos, coincideixen les seves vacances dins el període de vacances dels seus fills, mentre que el 28 % de les persones només coincideixen una part de les seves vacances amb les dels seus fills, i un 14% no coincideix mai.

En funció de l'ocupació, s'observa que els professionals i tècnics, amb un 85 %, els treballadors qualificats i semiqualicats de la indústria i la construcció, amb el 74 %, i els treballadors no qualificats (68 %) són els que amb més freqüència coincideixen les seves vacances dins el període de vacances dels seus fills, mentre que els treballadors del comerç, hoteleria i serveis personals són els que amb menys proporció poden fer coincidir les seves vacances amb les vacances escolars dels seus fills (el 36 % coincideixen les vacances, pel 28,6 % que no coincideixen mai). En funció dels sectors es mostra clarament que les persones que treballen en el comerç (25 %) i l'hoteleria i restauració (29 %) són les que amb menor proporció coincideixen amb les vacances dels seus fills (el 34% i el 36 % respectivament no coincideixen mai).